

TFG

PINTANT EL CAMÍ

Presentat per Yolanda Toledo Peñarroja
Tutor: José Miralles Crisóstomo

Facultat de Belles Arts de Sant Carles
Grau en Bellas Artes
Curs 2016-2017

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA
FACULTAT DE BELLES ARTS DE SANT CARLES

RESUM

Amb aquesta sèrie de quadres podem tindre una visió d'alguns dels records que al meu dia a dia m'han anat fent més lluitadora. En Pintant el camí, se intenta contar amb set quadres de 20 cm. x 20 cm . com hi ha vivències i records a la teua vida, que per molt que vulguis no pots treure't del cap, al cos de la memòria es coneixerà millor quins son aquests records i com han fet possible la construcció d'eixe camí i no un altre. I també s'observarà com els referents han anat nodrint l'obra pictòrica.

Els quadres estan tots l'un al costat de l'altre en posició horitzontal, amb un ordre exacte de recorregut del camí i tenen una separació de 3 centímetres entre cada quadre, dita separació es important perquè si estaven més prop donava la sensació de que era un recorregut molt ràpid i si estaven més lluny es desconnectaven entre ells, aleshores el camí es desfeia, en lloc d'anar construint-se que es un del objectius principals d'aquest projecte. Estan pintats sobre una suport rígid y amb pintura acrílica mitjançant tintes planes, ja que s'ha volgut plasmar una neteja i una organització constant al dia a dia, com la que deus seguir a la vida per a llaurar el teu camí i poder aconseguir uns objectius.

PARAULES CLAU

Pintura, records, tintes planes, camí.

ABSTRACT

With this series of paintings, we can have a glimpse of some of the memories that have made me more fighter in my day to day life. Painting the way, try to count with eight paints of 20 cm x 20 cm. that are experiences and memories in your life, that are not easy to forget. In the body of the report will know better what are these memories and how they have made possible the construction of that way and not another. And we also observe how the referents have been encourage the pictorial work.

All the paintings are next to each other in a horizontal position, with the exact order of the way and have a separation of 3 cm between each painting. This separation is important because if they were closer it would give the sensation that the road has been very fast and if the paintings are more separated the view of this way is difficult, so one of the main objectives of this project is to build this way and not undo it. Are painted on a rigid support and with flat inks. Day to day, like the one that you have to follow in your life for plowing your way and be able to set your goals.

KEYWORDS

Painting, memories, flat inks, way.

Agraïments

Vull agrair aquelles persones que han fet que haja lluitat per aquest projecte. I per confiar en mi aquest any i sempre.

ÍNDEX

	Pág.
1. INTRODUCCIÓ	6
2. OBJECTIUS I METODOLOGIA	7
2.1. Objectius	7
2.2. Metodologia	7
3. PINTANT EL CAMÍ	9
3.1. Figuració	9
3.2. Tintes planes	10
3.3. Obra pictòrica	11
3.3.1. Antecedents	13
3.3.2. Referents artístics	14
3.3.2.1. Jose Manuel Cajal	14
3.3.2.2. Javier Martín Aranda	15
3.3.2.3. Joël Mestre i Joaquín Aldás	15
3.3.3. Referents teòrics	16
3.3.3.1. Julia Cameron	16
3.3.4. Referents conceptuals	17
3.3.4.1. Alicia Ramírez Villagrasa	17
3.3.4.2. Mabel Poblet	17
3.3.4.3. Tracey Moffat	18
3.3.4.4. Kei Meguro	19
3.3.4.5. Henry David Throeu	19
4. CONCLUSIONS	21
5. BIBLIOGRAFIA	22
5.1. Llibres	22
5.2. Pàgines web	22
6. ÍNDEX D'IMATGES	23
7. ANNEXES	24

1. INTRODUCCIÓ

Decidim analitzar el camí que vaig construint dia a dia degut a una trauma infantil. Em analitzat records i vivències, que s'han representat mitjançant la pintura acrílica amb tintes planes.

En primer lloc, vaig analitzar quins son els records més importants i que no puc deixar de pensar quasi tots el dies. Quan ja tenia el llistat de records vaig anar organitzant l'ordre cronològic i quina seria la imatge que millor representava aquest record.

En segon lloc, vaig eixir a fotografiar eixes vivències, buscava poder d'alguna forma immortalitzar els records que tant me interessava representar, quan ja vaig tindre les diferents fotografies, vaig seleccionar les set que més ens transmetien, seguidament em posaria a tractar-les digitalment per a decidir com volia organitzar les tintes planes. L'organització de les tintes va ser important, ja que volia transmetre una neteja, una pulcritud i una estabilitat amb aquestes pintures.

En tercer lloc, ja preparats els suports, tocava pintar per a començar a construir eixe camí i així analitzar allò que encara que son records durs i pesats podien passar a ser un passatemp, i canalitzar l'odi que hi havia cap alguna de les imatges escollides degut a les vivències passades.

A continuació, es van a desenvolupar els objectius principals i secundaris amb les diferents dificultats i canvis que ha tingut aquest camí i també es va a explicar la metodologia concreta que s'ha utilitzat tant per a l'obra plàstica com per a documentar aquesta. Després d'aquest punt, s'analitzarà tot el camí i cada obra al el seu record concret, que he après amb tot açò i com he tornat a confiar en la pintura per a expressar-me.

I per a finalitzar es va a parlar del diferents referents artístics, teòrics i conceptuals que he utilitzat per a nodrir i millorar aquest projecte, com he analitzat quin treballava les tintes planes, qui utilitzava diferents traumes el passat per a treballar sobre el tema i el concepte del camí.

2. OBJECTIUS I METODOLOGIA

2.1. Objectius

Aquest projecte té diferents objectius, com a objectius principals es busca representar de forma figurativa els records o vivències d'un trauma passat i també crear una obra pictòrica personal i inèdita. Amb aquesta representació, ens sorgeixen altres objectius com aconseguir la creació d'un camí amb aquests quadres i connectar les obres entre sí per a que l'espectador l'entengui.

Com a objectius secundaris, es vol transmetre la superació i aprenentatge amb la construcció de l'obra i d'aquest camí. També es busca comunicar els records a través de les pintures i dels títols, ja que aquests et donen informació.

2.2. Metodologia

Al principi d'aquest projecte, pensava que la metodologia era innecessària. Però poc a poc vaig anar adonant-me que ha sigut un punt clau per anar fent el camí que buscava, vaig seguir l'estructura de metodologia de Bruno Munari¹, aquesta em va ajudar a organitzar les meues idees i com anar donant-li forma a la meua idea definitiva.

Primerament, després de fer una pluja d'idees i escollir el problema que anàvem a intentar donar-li forma, vam estar detectant quines dificultats podria tindre la construcció d'aquest camí. Ja analitzades aquestes dificultats, érem conscients que anirien apareixent altres sobre la marxa, però tocava concretar els components d'aquest problema, en el nostre cas es tracta d'una sèrie de quadres elaborats amb la tècnica de la pintura acrílica i més concretament utilitzant tintes planes. Aquests quadres representen el records i vivències que tinc a la meua memòria degut a un trauma infantil i busquen la construcció d'un camí d'aprenentatge i superació.

¹ MUNARI, B. *¿Cómo nacen los objetos?*, p. 64.

Arribat l'hora de fer una recopilació les dades d'aquest projecte, en aquest punt del camí vaig estar buscant referents artístics aquells que treballaven o treballen amb tintes planes, saber com ho feien i vaig intentar trobar una explicació del per què les utilitzaven, després vaig fer la recerca d'algun referent teòric i ací entra l'escriptora Julia Cameron², que em va ajudar a recuperar les ganes d'emprendre aquest camí i tornar a confiar en la meua pintura. I finalment, però no menys importants també tinc referents conceptuals on trobem escriptors, pintors i fotògrafs que tracten el mateix concepte o similar, treballant sobre un trauma o vivència del passat, que representen mitjançant diferents suports però sempre amb l'objectiu d'exterioritzar aquests records. Ja recopilades les dades, toca analitzar-les i valorar quines etapes o obres ens interessin dels referents i com utilitzar-les per a que ens aporten el major benefici a la nostra pintura i a la construcció del camí.

Abans de fer l'elecció dels materials, vaig tindre que pensar en la creativitat del camí, que es el que volia transmetre, com ho volia fer, si el meu projecte anava dirigit a tots els públics o no, si titularia les obres de forma que deixaren entreveure alguna cosa d'aquelles vivències o si volia ocultar qualsevol relació del significat de l'obra amb els records que es representen amb la pintura.

Ja estem dins d'aquest camí, amb moltes coses soltes però toca organitzar-les, toca escollir els materials i la tecnologia que anem a utilitzar per a fer possible aquest camí. El primer que necessitava per a aconseguir el resultat que buscava, era una càmera, vaig agafar la meua càmera Canon EOS 100D i vaig eixir a immortalitzar els records que tenia al llistat, feia diferents fotografies per a després escollir la que millor ho representava. Ja amb les fotografies escollides, amb el programa de Photoshop, he anat organitzant les tintes planes per a que em quedarà un resultat clar i net. A l'elecció dels materials de l'obra vaig estar barallant diferents opcions de treballar sobre un suport rígid o en tela, les

² CAMERON, J. *El camino del artista*.

dimensions del quadres, el tipus de pintura i finalment, vaig escollir un suport rígid, compost d'un DM quadrat de 20 centímetres de costat i d'un llistó d'un centímetre , els quals vaig unir amb cola per a fusta, vaig massillar, llimar i imprimir per a una correcta preparació del suport per a que la pintura s'agafi millor a aquest i així també tindrè una obra que perduri més anys. Seguidament, amb el referent de la fotografia impresa, ho dibuixe al suport i ja em pose a pintar, he escollit la pintura acrílica i mitjançant tintes planes, intente tindre uns bordes nets i diferenciats i finalment pel que respecta a l'obra pictòrica hi aplique un gel protector, transparent i incolor.

Ja quasi arribant al final d'aquest camí, a la fase de l'experimentació, vaig canviant alguna tonalitat de les tintes planes sobre la marxa i vaig decidint si alguna l'he de ometre o afegir alguna de nova perquè es necessària a l'obra per entendre i representar millor el record i construir el camí.

El models d'aquest camí venen d'un projecte anterior, on treballa el mateix tema i amb diferents materials i format, aleshores aquest treball es la millora d'uns antecedents que van obrir l'interès per aquesta investigació i creació d'una nova obra. Ja verificada la idea, es presenta la solució definitiva de la sèrie de set quadres de xicotetes dimensions, pintats amb pintura acrílica i que representen els records i vivències d'un trauma infantil mitjançant les tintes planes policromades.

3. PINTANT EL CAMÍ

3.1. Figuració

Aquest treball es figuratiu per diferents motius que anirem enumerant a continuació.

En primer lloc, es podria haver pintat amb oli, però es va elegir la pintura acrílica, ja que era més fàcil tractar-la a les tintes planes com després explicarem, però més important es va escollir aquest tipus de pintura per a transmetre una neteja i una pulcritud, i dins d'aquesta

1. Jose Manuel Cajal: *Agua y metal en Gran Vía*.
Oli sobre tauler. 130x87 cm.

pintura en decideix representar motius figuratius. Aquests motius, venen donats perquè parle de records i vivències, si es parlarà de somnis no se si podria haver-ho representat tot de forma figurativa, ja que son pensaments dispersos i borrosos, però personalment es parla d'un trauma del passat, aleshores son fets concrets i que et pots llevar del cap o accions que fas per a evitar eixos records.

Aquesta figuració trobem diferents referents del que després parlarem més extensament, Jose Manuel Cajal i Javier Martín Aranda, són dos artistes que han marcat prou en l'elecció d'aquesta figuració perquè els seus paisatges em remouen per dins i aquest es un dels meus objectius que aquesta pintura ja siga per a una bona sensació o per a produir un xoc dins del teu cos, et facen pensar alguna cosa més enllà.

Amb aquesta figuració també busque que els llocs que represente siguen identificables, que aquell que conega aquestes vivències o que conega el lloc que es representa pugui identificar-lo. Vaig tantejar el barrejar figuració i abstracció, però volia que s'observarà bé el camí i que tot es representarà de forma identificable, perquè així també m'ho demanàvem les meues passes.

3.2. Tintes planes

Primer observarem quins fets de la historia de l'art ens han fet escollir les tintes planes per al desenvolupament del nostre projecte. Les tintes planes varen ser producte de l'art pop, aquest es un moviment artístic del segle XX, es caracteritza per la utilització d'imatges de la cultura popular, en aquest cas el meu camí no utilitza imatges de la cultura popular ja que les imatges son meues recollides d'una sèrie de records del trauma passat. L'art pop i el minimalisme son considerats els últims moviments de l'art modern i precursors de l'art postmodern. Aquest esta reconegut com la nova figuració i era el que jo buscava, ja que no podia fer al·lusió aquest records amb pintura abstracta, i tampoc amb la pintura al oli, perquè volia obres molt netes i organitzades.

A València, entre 1964 i 1981, tenim l'equip crònica, aquest estava compost per Manolo Valdés i Rafael Solbes, formaven part de l'art pop ja que utilitzaven tintes planes per a l'ús dels còmics i de les imatges publicitàries.

Després d'aquest antecedent, jo faig servir les tintes planes a forma de pop, encara que amb alguns tocs personals. Organitze les tintes amb cautela per a que el cromatisme dels quadres estiga relacionat, alguns quadres més estridents ja que eixe record fa més mal o més intens i d'altres més suaus perquè són llocs on jo assistisc per a calmar eixes vivències.

Aquesta forma de pintar l'he experimentat a quadres anteriors i m'he sentit molt còmoda i era una experiència nova per a mi, i he intentat anar millorant poc a poc, a l'esquerra podem observar una imatge del primer que vaig realitzar amb aquest tipus d'estudi i representació, i el que em va portar a sentir aquesta curiositat per l'art pop del segle XX i per les tintes planes i que finalment he acabat fent ús al meu treball final de grau.

2. Yolanda Toledo: *Un sentiment*, 2017

3.3. Obra pictòrica

Com ja sabem aquesta sèrie consta de set pintures, les quals representen els records i vivències que porte dia a dia al cap, degut a un trauma del passat, es representen llocs on he aconseguit evadir eixe pensament, altres llocs o situacions que m'han fet créixer gràcies a eixes vivències i per últim també es representen llocs que enyora i que cada vegada que visite m'angoixen, però es necessària aquesta sensació per a recordar allò que m'ha fet lluitar pel que vull i per aconseguir el meus objectius com aquest projecte, com la construcció d'aquest camí. A continuació, enumeraré els diferents quadres per ordre de mirada i de procés del camí, a la zona exposada, seria una descripció d'esquerra a dreta.

A l'esquerra del tot, observem el quadre *Començant el camí*, evoca el record de cada dia m'alçe sense la persona que va provocar aquest trauma, la sensació de no tindre un bon dia seu al despertar, de no

rebre cap consell, tan sols, un record, pot ser aquesta obra no té unes tints planes tan distingides com les altres, ja que es un record que em trastorna un poc, aleshores eixos colors entre vius i irritables i una tints disperses que deixen entre veure una habitació, però res clar.

3. Començant el camí, 2017

El segon quadre, *Lluitar amb ella* es un quadre important, te dos dignificats junts, representa el carrer d'on tinc la majoria d'aquells records i vivències i al mateix temps fora d'escena representa el cotxe, eixe lloc on desconnecte, on pense que fer o que no i represente eixe lloc de forma tan detallada ja que es eixe lloc per el que de vegades passe, desitjant que no em reconeguen i al mateix temps em fa mal passar per allí sense parar i visitar aquella casa i aquella gent. I el títol fa referencia a que lluite amb la persona que viu lluny esta eixa casa.

4. Procés de *Lluitar amb ella*

Al tercer quadre de la sèrie, es representa una escullera i el seu títol es *Escoltar a la natura* i es busca representar la calma que m'aporta aquest lloc, compare les ones amb la vida, al quadre la mar esta en calma, perquè es el que he tingut que intentar dia rere dia per a poder combatre aquest trauma, aquestes vivències passades que marejaven el meu mar interior. Quan la mar esta marejada i xoca l'aigua a les pedres, les pedres em representen perquè són fortes, no es deixen trencar amb facilitat, encara que per dintre tenen esclatxes però no les mostren.

En quart lloc, *Activar-se i pensar*, es el torn d'un autoretrat, vaig voler simplificar prou les tints planes, amb poques tints però que representarà el rostre i fora identificable, ja que amb aquestes tints, volia donar a conèixer un poc del camí, eixes tints representen les poques coses que done a conèixer de mi, però al mateix temps qui em coneix sap que tinc molt més del que sembla dins de mi. He de destacar d'aquesta representació que es un autoretrat mentre pinte, mentre faig allò que me evadeix dels problemes i que al mateix temps mentre escolte música i pense m'ajuda a solucionar-los, allò que em fa lluitar per un futur, per superar-me cada dia i seguir formant-me i

seguir aprenent, sense tindre en compte allò que pensa la societat, faig el que m'agrada i el que vull per al meu futur.

Ja passat el meridià del quadres, al cinquè trobem *Accelerar el temps*, no hi ha dia que al passar per la V-21 direcció a les classes, no pense en que un ésser humà es capaç d'actuar així amb gent tan propera. He volgut deixar la senyal sense nom del poble o ciutat, si algú l'identifica es perquè ha passat per allí si no, no hi ha problema, sols s'ha de saber que eixe cotxe passa igual de ràpid que el temps a la vida i si no valores el que tens al teu costat un dia sense adonar-te has anat perdent-ho i quan tornes a mirar enrere i intentes recuperar-ho es tard, ja has destruït el camí que unia eixes coses, i ja no ho pots solucionar, per això jo decidisc fer un camí nou sense eixos errors que he viscut tan de prop.

Al sisè quadre, es representa la Facultat, quatre anys visitant aquests edificis, aquesta ciutat, traient-me records tots els dies, però al mateix temps es un dels llocs més importants del camí, ja que a la facultat he après a lluitar i a formar-me, ja que si haguera seguits les seues passes no se com podria haver acabat, però gràcies a ell vaig aprendre tot el que no hi ha que fer en aquesta vida. I finalment, el títol d'aquest quadre el *Formar-se sense barreres*.

Viatjar desconnectant, ja acabant la sèrie, aquest lloc representa els espais on aprenc que hi ha que cuidar les coses i també hi ha que valorar tot de principi a final, donar de menjar a qui ho necessita encara que tu et quedes amb fam, regalar temps a qui el demana i espai a qui li fa falta, però mai desamparar a ningú, siga qui siga, tots som persones. Les gavines representen el viatge, les aus van d'un lloc a un altre adaptant-se a diferents habitats i es el que jo faig viatjant.

5. Procés de *Viatjar desconnectant*.

3.3.1. Antecedents

La idea d'aquest projecte va sorgir d'un treball elaborat a l'assignatura de significat i representació de la pintura impartida per Mery Sales. Aquest treball es titulava *Rutina d'acció i de pensament* i esta compost per dos llibrets elaborats a mà, els

6. Projecte antecedent a *Pintar el camí*.

7. Projecte antecedent a *Pintar el camí*.

llibres son loneta tallada a un tamany DIN A6 i preparats per a pintar, els dos estan pintats amb pintura acrílica, la diferencia es que un esta a color, on les pintures representen les accions diàries que feia en eixe temps, i l'altre es en blanc i negre ja que son el pensaments que tinc a diari i no era capaç de donar-li color, encara que hi ha també alguna pintura a color, ja que són pensaments diaris amb els que he de sobreviure, però no formen part del trauma si no d'obstacles que s'han anat interposant pel camí.

Degut aquest treball, em vaig adonar que pot ser la loneta era un poc tosca per al nou projecte i per això vaig elegir un format més gran , amb suport rígid i menys quadres.

Va ser el motor principal per a fer la pluja de idees per aquesta obra, pot ser em sentia còmoda treballant un tema personal i tractant coses que al mateix temps que m'angoixen em relaxen, per a eixir un poc de la meua zona de confort vaig estar fent proves a diferents treballs en tintes planes i ha resultat que em trobe molt còmoda actualment, cosa que fa uns mesos no podria assegurar.

3.3.2. Referents artístics

3.3.2.1. Jose Manuel Cajal

Jose Manuel es un pintor i dibuixant, que va néixer a Madrid i va estudiar a la facultat de Belles Arts de San Carles de Valencia.

Per a la construcció d'aquest camí, Jose Manuel es important als quadres on s'observa paisatges urbans, encara que la meua figuració és amb tintes planes, em van resultar molt atractius els seus quadres de les ciutat i sobretot, ho vaig poder relacionar amb el meu projecte perquè les obres de Jose Manuel es com si estigueres allí, com si estigueres a eixe lloc, es reconeixen amb molta facilitat i jo buscava que les meues representacions també

es reconegueren i aquell que em coneixia o que havia estat a eixe lloc, ho observarà des d'un altre punt de vista el seu i el meu.

3.3.2.2. Javier Martín Aranda

Quan vaig començar aquest camí i vaig fer el llistat del meus records i em tocava eixir a fotografiar, vaig descobrir aquest pintor, el seus quadres em transmetien alguna cosa especial, veia llocs acollidors que m'evocaven als meus records i a les meues vivències i m'ajudaven a tindre més clar on eixir a fotografiar, i em va impactar prou una exposició que deia "*espacios efimeros*", els meus quadres son més sintètics amb les tintes, però intente representar i transmetre igual que Javier amb les seues pintures.

Javier Martín Aranda, nascut en Ciudad Real, busca transmetre a partir de la pintura una realitat filtrada que no siga la que ens imparteix la societat o la que ens oferta la fotografia. A l'actualitat, es centra en la pintura de les seues estàncies i viatges i es llicenciat en Belles Arts a la UCLM i aconseguit més de 150 premis i reconeixements a nivell nacional.

3.3.2.3. Joël Mestre i Joaquín Aldás

Treballant a l'assignatura de pintura i mitjans de masses, va ser a la primera assignatura que em vaig veure amb forces de treballar les tintes, fins ací per a mi era un món plantejar-me un projecte amb tintes planes, la cuidada metodologia que vaig aprendre amb aquesta tècnica, em va portar a estimar les tintes planes i saber com preparar un suport. Tot açò es va aprendre a l'assignatura, però per al meu projecte em va ajudar moltíssim llegir l'article docent,

“Tinta plana. Ejercicio de síntesis formal y cromática”³, d’aquests dos professors de la nostra facultat.

Joël Mestre és doctor en Belles Arts per la Universitat Politècnica de València i actualment es professor i subdirector d’investigació al departament de pintura del Universitat Politècnica de València.

Joaquín Aldás, també és doctor en Belles Arts i imparteix dos assignatures al grau de Belles Arts de la facultat San Carles a València, imparteix pintura i mitjos de masses i pintura i comunicació.

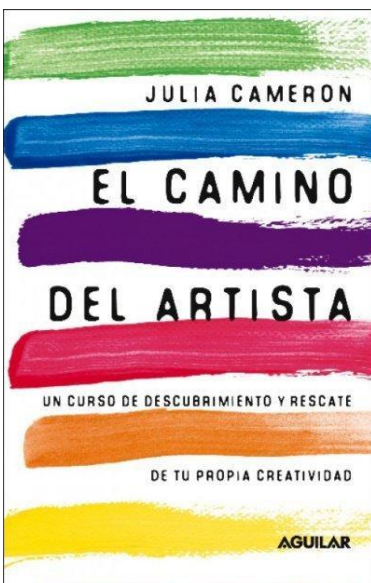
3.3.3. Referents teòrics

3.3.3.1. Julia Cameron

Julia B. Cameron es una artista, escriptora y profesora americana, encara que ara resideix a Mèxic, entre moltes altres coses, que va fer possible amb un dels seus llibres que es pogués crear aquest camí i aquest projecte, ja que al principi no veia un principi, ja que havia perdut l’esperança en la meua creativitat.

Cameron al llibre “*El Camino del artista*”⁴, m’ha fet pensar moltes coses, quan em va tocar començar aquesta investigació, em trobava en un punt que creia que no era creativa, que les coses me ixen soles i que eixien perquè així tocava, però no considerava que tingués creativitat, poc a poc em vaig anar adonant que estava dormida, que calia, confiar en u mateixa i alguna cosa molt important treballar-la.

Aquest llibre em va fer sentir amb més llibertat, fer-m sentir capaç de crear, de somiar i de poder representar eixos records i vivències que porte dintre i que tan volia exterioritzar. Em va fer analitzar eixes inseguretats i eixa por que tenia dins degut aquest records, i finalment, he aconseguit sentir-me còmoda amb el

8. Julia Cameron. *El camino del artista*, Edició 2011

³ MESTRE, J y ALDÁS, J. *Tinta plana. Ejercicio de síntesis formal y cromática*

⁴ CAMERON, J. *El camino del artista*.

treballar i amb ganes de continuar aquest camí i aquestes investigacions inclús després de finalitzar aquesta sèrie, m'agradaria buscar més enllà, com una segona sèrie, diferent però seguint el mateix, innovant un poc més.

3.3.4. Referents conceptuals

3.3.4.1. Alicia Ramírez Villagrasa

Va ser un dels primers referents que vaig tindre, ja que buscant treballs finals de grau, per a mirar l'organització i alguns punts, vaig trocar el seu, *“Entre recuerdos. La pintura como introspección hacia lo paisajes de la memoria”*, aquest treball m'ha servit per a saber que podia posar el antecedent d'aquest treball, d'on va néixer realment aquest camí i també parla un poc sobre el tema que jo volia reflectir que es exterioritzar els nostres records o vivències a través de la pintura.

3.3.4.2. Mabel Poblet

La seua exposició, *“Idea lugar de origen S-T”*, em va servir de referent en quant a com exposar la meua obra. A la seua exposició vaig observar una correlació d'imatges, que em van fer veure que si organitzava així aquestes pintures, es representaria millor el camí construït. Encara que a la meua exposició les obres estan distanciades, ja que no podien anar tant juntes, hi havia que llegir-les com a grup, però també poder llegir una a una per a saber com s'han anat pegant les passes al camí.

Mabel Poblet Pujol, es una artista nascuda a Cienfuegos, Cuba, a l'any 1986. Amb la seua curta carrera, té un extens currículum, amb infinitat d'exposicions, premis i obres. També es membre de la Unió Nacional de Escriptors de Cuba (UNEAC).

3.3.4.3. Tracey Moffat

Aquesta fotògrafa australiana, em va servir de referent a l'hora de fer les fotografies i com escollir el títols de les meues obres. El treball que m'ha inspirat ha sigut *Scarred for life*, consta de nou fotografies.

En primer lloc, pel que fa a les fotografies, em van ajudar a saber com fer les meues, com escollir les escenes perfectes. Després, Moffat utilitza uns colors degradats per a fer que parega un acte passat, com si el tingués a la memòria, aleshores jo a partir d'aquest fet i d'estar fent proves vaig utilitzar un color fosc de imprimació per a que els colors de les tintes planes estiguessin més pagats, ja que si utilitzava un color clar de fons o inclús el blanc del gesso, els colors hagueren tingut més lluminositat, i volia que donaren la sensació de records estables, no de vivències efusives.

I, en segon lloc, Moffat em va servir de referent per a saber com anomenar les meues pintures , ja que jo en un principi no volia posar-li títol, després pensant-ho millor anava a posar les coordenades del lloc on es treia cada fotografia, però era complicat i no parlava dels records, ja que a mi no me interessaven les coordenades, sinó que el que volia transmetre era el fet que passava o la absència d'alguna cosa mitjançant el títol, i ella en aquest treball , anomena els quadres donant una pista d'allò que representava la imatge i ja la resta es quedava a vistes del espectador i aleshores jo he buscat el mateix, d'eixe entreveure alguna cosa del record o vivències i deixes a expenses de l'espectador el seguir divagant en la historia mitjançant el quadre i el títol o deixar-ho així i no anar mes enllà.

Tracey Moffat, va néixer a 1960 i és llicenciada en comunicacions visuals per el Queensland College of Art a

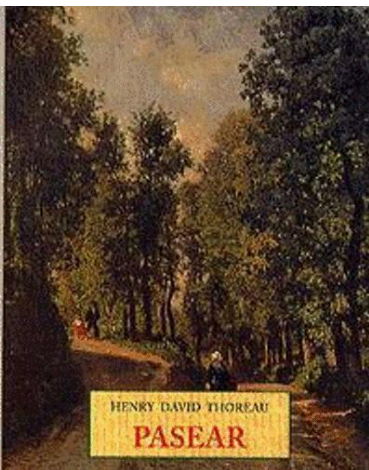
l'any 1982. Es reconeguda per les seues fotografies, encara que també ha fet diferents pel·lícules, documentals i vídeos, un tema que sols tractar molt es el dels aborígens australians i com s'entenen en termes culturals i socials.

3.3.4.4. Kei Meguro

“5 maneres ilustradas de entender el paso del tiempo”, aquest article d'internet em va fer conèixer a diferents artistes i a saber que passa realment amb el temps, ja que a la meua obra un del pilars fonamentals es el temps i com veure, que encara que passi, hi ha records que no pot llevar-te de dintre i els tens presents tots o quasi tots el dies de la teua vida.

Y en particular nombre aquesta artista japonesa, ja que ella pensa que ens passem mitja vida esperant i moltes vegades no saben ni que esperem, i ho intenta representar amb el seus dibuixos.

Kei Meguro, va néixer a Tokio, Japó i a l'actualitat viu a Nueva York i treballa com a il·lustradora i dissenyadora. Va començar ser una artista autodidacta i després va començar els estudis de Belles Arts i Disseny gràfic.

9. Henry David Thoreau. *Pasear*. 1999

3.3.4.5. Henry David Thoreau

L'assagista nord-americà, David Thoreau, amb el seu assaig “*Pasear*” em va fer nodrir més el meu camí, ja que vaig llegir aquest assaig al primer any de grau, i en quant vaig escollir la idea de treballar sobre els meus records, sobre les meues vivències em va vindre al cap i el vaig rellegir i efectivament m'ajuda a que aquesta obra fora millor.

Thoreau, em va atraure al seu dia per l'art de Caminar que ell parla, jo sempre que volia oblidar o analitzar el meus records o vivències, jo anava a la muntanya i

emprenia un camí qualsevol, aquells dies de passeig em feien conèixer-me millor a mi però sobretot per al que em servien era per a conèixer la naturalesa. En la pagina 6⁵ del llibre, parla que les nostres expedicions son voltes i sempre acabem tornant al principi, i així es jo seguia o no un itinerari, però sempre tornava a casa, al principi del camí, per a tornar a ser la mateixa persona que abans.

També parla de eixir a la natura i errar, jo per a sentir lliure he après a errar i solucionar les coses sola i no angoixar-me, pot ser aquestes vivències em van crear un mon interior que no podia mostrar, que no podia afrontar i em sentia limitada, però gracies al referents , a la creació del camí i Throeau, ara em senc més lliure i encara que encara hi ha moltes coses a millorar, el projecte ha funcionat.

Al principi quan eixia a la muntanya, anava a ella però pensava coses completament exteriors a ella i amb aquest assaig, vaig aprendre que quan decideixes passejar i caminar per la natura es per a gaudir-la no per embrutar-la amb els teus pensaments.⁶

4. CONCLUSIONS

En primer lloc, el meu treball final de grau, anava a ser la representació dels 87 quilometres, que he fet amb cotxe tots els dies per anar i tornar a la Universitat, però per diferents factors se'm va complicar aquest projecte i em va tocar emprendre un nou, i de així va sorgir *Pintant el camí*. Aquest consta de la recopilació d'uns records i vivències representats de la mà de la

⁵ THROEAU. H. *Pasear*. Pag. 6

⁶ THROEAU. H. *Pasear*. Pag.9

pintura, i més concretament de la pintura acrílica mitjançant tintes planes i en aquest punt, crec que si he aconseguit les expectatives que tenia.

He trobat diferents obstacles al camí, però tots han sigut solucionats de la millor forma possible, on m'agradaria seguir investigant sobre aquesta pintura, seguir innovant-la i continuar un camí paral·lel, donar a conèixer que aquests traumes infantils i passats son molt durs de superar, però plantant-li cara i lluitant per una llibertat es pot aconseguir el que vulgues i per finalitzar, pot ser el que més m'ha marcat d'aquest treball, ha sigut aprendre que la creativitat no desapareix, pot ser dorm i descansa, però si la exercites segueix ahí i creix. Anime a tothom a no tirar la tovalla i lluitar per allò que vol, jo volia tornar a sentir-me agust pintant i confiar en mi i així ha sigut, he deixat aquest records a un lloc i les tintes planes m'han desemboirat la mirada i he recobrat eixa creativitat que pensava perduda.

5. BIBLIOGRAFIA

5.1. Llibres

CAMERON, J. *El camino del artista*. Madrid: Santillana Ediciones Generales S.L. 2011

MUNARI, B. *¿Cómo nacen los objetos?*. Barcelona: Gustavo Gili. 1981

THROEAU, H. *Pasear*. Nueva York: Harper Collins Publishers. 1999

5.2. Pàgines web

Obra i biografia de JOSE MANUEL CAJAL. *Jose manuel cajal*. Disponible en: <http://josemanuelcajal.com/seleccion/>

Vídeo de la exposició de Javier Martín Aranda en Socuellamos. Disponibles en: <https://www.youtube.com/watch?v=-q05YqmhvpQ>

Pàgina de facebook de Javier Martín Aranda. Disponible en: <https://www.facebook.com/javiermartin.pintura>

RIUNET. Tinta Plana. Disponible en: <https://riUNET.upv.es/handle/10251/29493>

WIKIPEDIA. Julia Cameron. Disponible en: https://en.wikipedia.org/wiki/Julia_Cameron

Obra i biografia Mabel Poblet. Disponible en: <http://www.mabelpobletstudio.com/web/>

ART GALLERY. Tracey Moffat. Disponible en: https://www.artgallery.nsw.gov.au/collection/works/?group_accession=128.1996.1-9

Pàgina personal Kei Meguro. Disponible en: <http://keimeguro.com/>

5 maneras il·lustrades de enteder el paso del tiempo. Disponible en: <http://lamonomagazine.com/5-maneras-ilustradas-de-entender-el-paso-del-tiempo-2/>

Pàgina informativa Julia Cameron. Disponible en: <http://juliacameronlive.com/>

6. ÍNDEX D'IMATGES

1. Jose Manuel Cajal: *Agua y metal en Gran Vía*. Oli sobre tauler. 130x87 cm.
2. Yolanda Toledo: *Un sentiment*, 2017.
3. *Començant el camí*, 2017.
4. Procés de *Lluitar amb ella*.
5. Procés de *Viatjar desconnectant*.
6. Projecte antecedent a *Pintar el camí*.
7. Projecte antecedent a *Pintar el camí*.
8. Julia Cameron. *El camino del artista*, Edició 2011.
9. Henry David Throeau. *Pasear*, edició 1999.

7. ANNEXES

1. Començant el camí

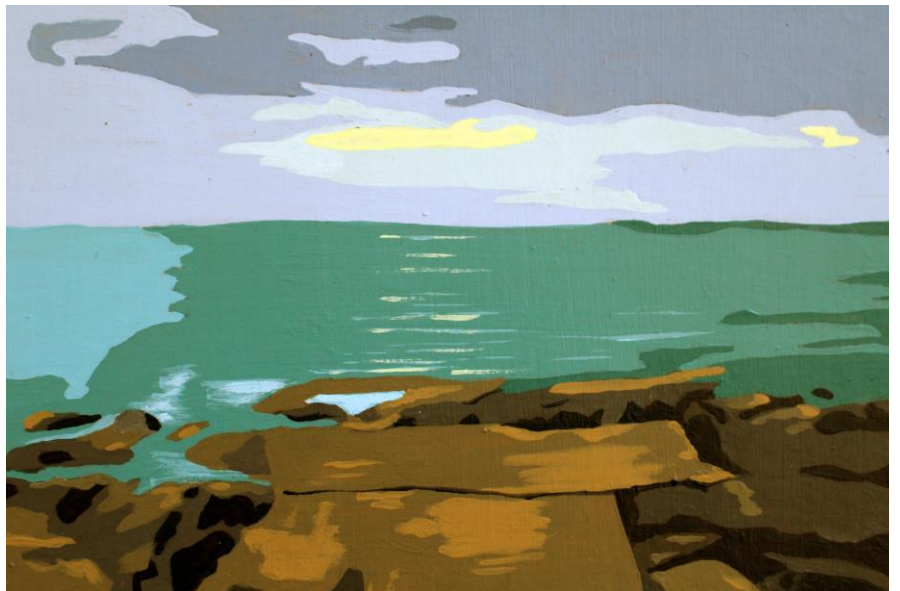
2. Lluitar amb ella

3. Escoltar la natura

Detall d'escoltar la natura

4. Activar-se i pensar

Detall d'activar-se i pensar

5. Accelerar el temps

6. Formar-se sense barreres

7. Viatjar deconnectant

A continuació, podem observar algunes imatges del procés.

